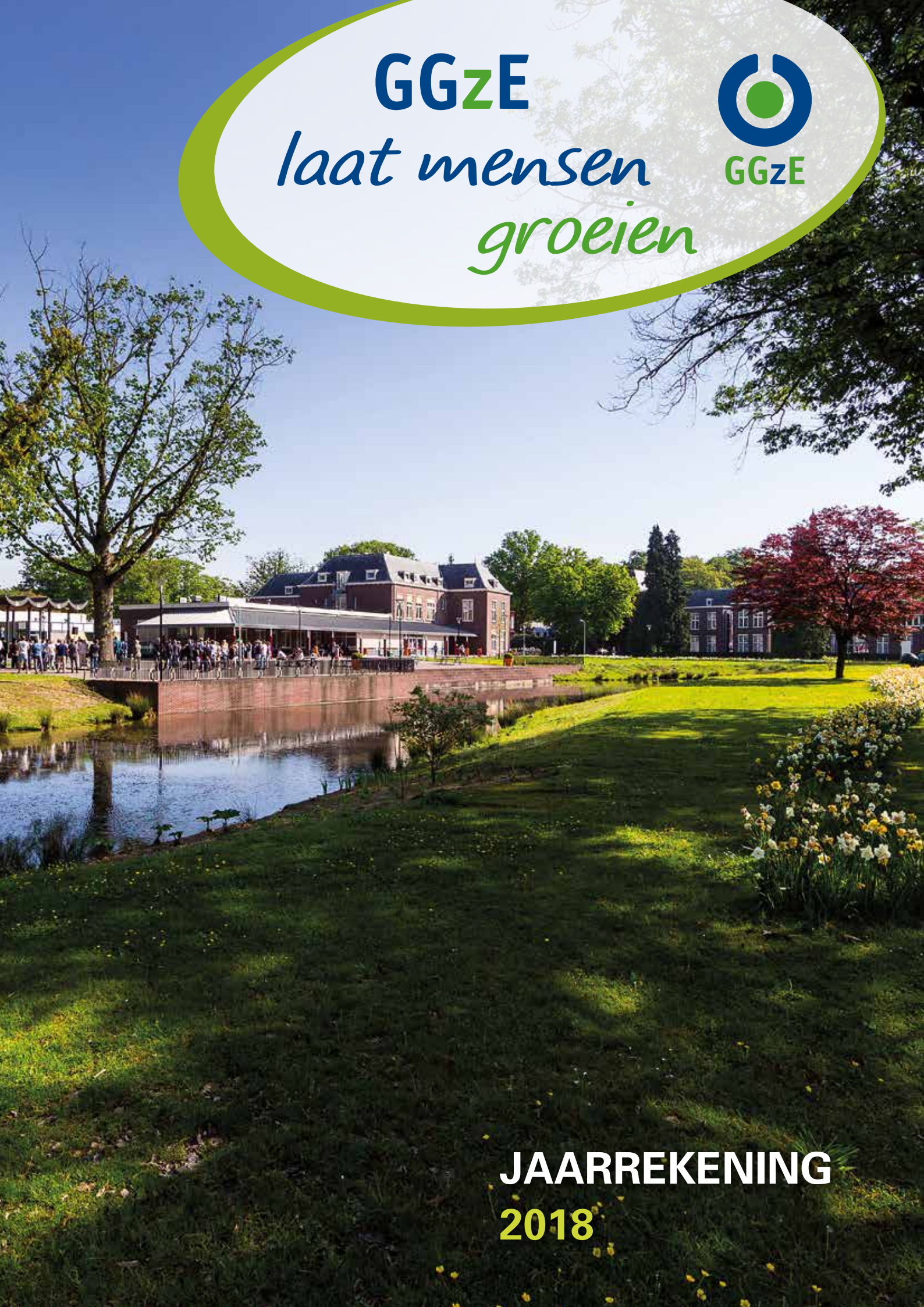

GGzE

*laat mensen
groeien*

GGzE

**JAARREKENING
2018**

Jaarrekening 2018

Op een duidelijke en aantrekkelijke manier verantwoording afleggen aan onze stakeholders over het gevoerde beleid en de geleverde prestaties. Dat is ons doel van het bestuursverslag.

Er is één jaarverslag en separaat deze jaarrekening. Beide documenten horen bij elkaar. Uiteraard worden ook de elektronische bijlagen gevuld op www.jaarverslagenzorg.nl (DigiMV).

Algemene informatie

Algemeen

Stichting GGzE biedt hulp en ondersteuning aan mensen met ernstige, meervoudige en vaak langdurende psychiatrische problemen. Samen met de cliënt en de naasten bepalen we welke behandeling het beste aansluit op de behoefte van de cliënt. Het zo goed mogelijk functioneren en deelnemen aan de maatschappij is daarbij het uitgangspunt. GGzE investeert in het bijzonder in een gezond makende en gastvrije behandelomgeving, omdat zij van mening is dat dit het herstel ten goede komt. Als gevolg van de toenemende specialisatie in de zorg is voor GGzE en haar cliënten een goede samenwerking met ketenpartners van groot belang.

We leven in een sterk veranderende wereld. Dit geldt op veel fronten en ook voor instellingen als GGzE. Landelijk zien we de ontwikkeling richting de nieuwe GGZ: het accent ligt veel meer op het zorg bieden in de wijk, inwoners worden dicht bij huis, in de context van hun sociale netwerk en hun omgeving, geholpen in hun eigen herstel, e-producten worden versneld ingezet en de mentale kracht van cliënten en ervaringsdeskundigen wordt (h)erkend en versterkt.

Om als GGzE goed te kunnen anticiperen op de nieuwe wereld hebben we in 2015 door middel van de Next Level Planetree-reis opnieuw gekeken naar een vernieuwde koers voor GGzE. Dit heeft geleid tot een nieuwe missie en visie waarin de reis van de cliënt (patiënt-journey) centraal staat.

Missie

GGzE 'laat mensen groeien' door mensgerichte behandeling en begeleiding bij psychische problemen.

Visie

GGzE wil 'een inspirerende community voor mentale kracht zijn', waar cliënten en medewerkers geïnspireerd worden om de persoonlijke doelen in hun leven te verwezenlijken.

Een community is een groep mensen die zich met elkaar verbindt omdat ze gemeenschappelijke doelen en gemeenschappelijke waarden hebben. Leden van een community wisselen informatie met elkaar uit, waarderen elkaar en helpen elkaar. Onze community bestaat uit cliënten, naasten, medewerkers, burgers en andere organisaties. Wij zijn niet exclusief, maar willen juist inclusief zijn en samen mensen ondersteunen om in hun kracht te komen en te blijven. Ons doel is om cliënten optimaal te laten participeren in de maatschappij.

Mensen met een psychische kwetsbaarheid worden vaak gezien als burgers die niet kunnen opkomen voor zichzelf, die niet helemaal meetellen of er zijn andere vooringenomenheden. Wij zien psychische kwetsbaarheid als een kracht. Een kracht om uit een dal te kunnen geraken, maar ook een kracht om die kwetsbaarheid om te kunnen zetten in een kwaliteit. Een mentale kracht dus.

Wij zijn ervan overtuigd dat mensen meer tevreden zijn wanneer ze vanuit mentale kracht een bijdrage leveren aan de samenleving.

Daarom (be)handelen we vanuit ons hart en geven we ruimte aan talent, creativiteit en humor. We stimuleren eigen regie bij cliënten en medewerkers en we zijn trots op bijzonder zijn. We realiseren ons dat moed noodzakelijk is om ons eigen pad te kiezen, maar ook om grenzen aan te geven en elkaar beter aan te spreken.

Planetree

Planetree is en blijft voor ons de kapstok. Planetree is een innovatief internationaal zorgconcept dat gericht is op het realiseren van de best mogelijke mensgerichte zorg. Tegelijkertijd creëert het een inspirerende werkomgeving voor medewerkers. De drie pijlers (betere zorg, helende omgeving en gezonde organisatie) en de twaalf componenten blijven de handvaten voor het routeplan. In 2018 is GGzE door Planetree International bekroond met het gouden label. Een prestatie waaraan veel mensen hebben meegewerkt. Meer informatie hierover is te vinden in het jaarverslag.

Organisatiestructuur

Toezicht

Stichting GGzE behoort tot het concern GGzE. De jaarrekening van GGzE is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van het concern GGzE te Eindhoven. Het Kamer van Koophandel nummer van GGzE is 17141715.

De Raad van Bestuur van GGzE bestuurt onder toezicht van de Raad van Toezicht en in goed overleg met de binnen GGzE functionerende adviesorganen. Ze is eindverantwoordelijk voor de algemene gang van zaken, beleidsvorming en beleidsuitvoering van concern GGzE. Ze voert de taak als collegiaal bestuur uit. Eén lid is benoemd als voorzitter. Er is geen sprake van portefeuillevdeling, maar een verdeling van aandachtsgebieden. De besluitvorming over onderwerpen vindt plaats in de wekelijkse vergadering van de Raad van Bestuur waar ook de Geneesheer-directeur bij aanwezig is.

De Raad van Toezicht toetst of de Raad van Bestuur bij zijn beleidsvorming en de uitvoering van zijn bestuurstaken oog houdt op het belang van de organisatie in relatie tot de maatschappelijke functie. De Raad van Toezicht heeft verschillende adviescommissies: Kwaliteit, HRM en Veiligheid (KHV), Governance, Auditcommissie en Remuneratiecommissie.

GGzE onderschrijft de Zorgbrede Governancecode. Bestuurders en toezichthouders van GGzE herkennen zich in de bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid en laten zich hierop aanspreken. Eens per jaar wordt door de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad van Toezicht een functioneringsgesprek gehouden met de leden van de Raad van Bestuur. In dit gesprek bespreekt de Raad van Toezicht tevens risico's op belangenverstrengeling en komen de arbeidsvoorwaarden aan de orde. De Wet Normering Topinkomens geldt hierbij als uitgangspunt. De beloning van de bestuurders is in lijn met deze wet, zie ook de jaarrekening. Hierin zijn ook de declaraties van de bestuurders opgenomen.

Het middelpunt van de organisatie vormen de cliënten en hun naasten. De zorg aan cliënten wordt geleverd door circa 100 zelforganiserende teams. De teams maken onderdeel uit van in totaal 13 eenheden. Zij worden gefaciliteerd door integraal of duaal management. Een directieteam faciliteert op haar beurt weer het management.

Per eenheid is er een eerste geneeskundige die zorg draagt voor het medisch inhoudelijk beleid. De geneesheer-directeur doet dit voor de hele instelling.

BV's

GGzE heeft de volgende vennootschappen: GGzE Holding BV, Promenzo BV, GGzE ICT BV en MHFA Nederland BV. De aandelen van de BV's zijn in handen van Stichting GGzE. In de drie eerstgenoemde BV's vindt geen activiteit plaats. In de laatstgenoemde wel.

In het jaar 2018 heeft Mental Health First Aid (MHFA) Nederland zichzelf verder op de kaart gezet. MHFA biedt een training voor eerste hulp bij psychische klachten. In de loop van het jaar sloten steeds meer licentienemers zich aan, waardoor de cursus in bijna het gehele land beschikbaar kwam. Er is een overleg van licentienemers gestart ter ondersteuning van de licentienemers en om gezamenlijk de cursus verder uit te dragen. Dit overleg is tevens een platform om de licentieraad, die tweemaal per jaar plaatsvindt, voor te bereiden.

De cursus voor volwassenen die wonen en/of werken met jongeren/adolescenten (YMHFA) is uitgerold in 2018. Voor trainers zijn twee programma's beschikbaar: het programma MHFA voor volwassenen en het programma MHFA voor jeugd. Ook bestaat de mogelijkheid om na het volgen van een volledig onderdeel gecertificeerd te worden voor beide cursussen.

Gedragscode

'Zo doen wij dat hier'; zo geven mensen vaak aan wat de gewenste waarden en normen binnen een organisatie zijn. Ook concern GGzE heeft zulke waarden en normen. Deze staan omschreven in de gedragscode die gebaseerd is op de Planetree-principes. Uit respect voor elkaar hoort elke medewerker zich aan deze gedragsregels te houden. De gedragsregels zijn te vinden op het intranet van de instelling.

GGzE heeft vijf waarden genoemd, die het richtsnoer vormen voor ons handelen in het contact met de cliënten en elkaar:

- iedere medewerker doet ertoe en weet waar GGzE voor staat
- je behandelt anderen zoals je zelf behandeld wilt worden
- als we fouten maken dan leren we daarvan
- deskundigheid, vernieuwing, integriteit en humor staan voorop
- leiderschap is dienend en verbindend

Financieel

Financiële indicatoren

GGzE sluit het jaar 2018 met een positief resultaat.

	2018	2017
Rentabiliteit: resultaat/totale opbrengst	0,6%	0,2%
Liquiditeit (Quick ratio = vlottende activa/kortlopende schulden)	103%	105%
Solvabiliteit (totaal eigen vermogen/balanstotaal)	30%	27%
Weerstandsvermogen volgens WfZ (totaal eigen vermogen/totaal opbrengsten)	30%	31%
Resultaat (in €'s)	1.019.180	269.065
Omzet (in €'s)	178.006.731	173.551.590
Investerings (in €'s)	7.700.000	8.779.270

De rentabiliteit bedraagt 0,6% en sluit daarmee aan bij het financieel lange termijnplan (hierna FLTP), waarin de jaren 2016-2018 gekenmerkt zijn als transitiejaren voor GGzE. In het jaar 2018 is beter gepresteerd dan de begroting. Sturing heeft plaatsgevonden op 3 belangrijke gebieden.

1. Werving en behoud van collega's om cliënten te kunnen behandelen en omzet te halen. De schaarste op de markt lijkt steeds groter te worden.
2. Compensatie van de dienstverlening van Kinderen en Jeugd en Justitie met als doel kostendekkendheid. Met beide financiers is zichtbaar vooruitgang geboekt.
3. Het Sana-programma om verspillingen in de ondersteunende diensten tegen te gaan. Ook dit programma is succesvol geweest.

De stand van de liquiditeit is geëindigd op € 8,4 miljoen positief en komt daarmee aanmerkelijk hoger uit dan de uitkomst in de liquiditeitsbegroting van 2018. Met name zijn de betalingsachterstanden bij de gemeenten aangepakt en deze zijn tot een reële vordering teruggebracht. Ook heeft het terughoudend investeringsbeleid invloed gehad op de positieve liquiditeitsontwikkeling. In het najaar van 2018 is een eerste voorschot van € 4,5 miljoen aan het Ministerie van Justitie betaald. Dit betreft de afwikkeling van de nacalculatie uit de jaren 2013-2016. In februari 2019 wordt het tweede voorschot afgerekend met een gelijk bedrag. Hiermee zijn alle oude afrekeningen met de financiers afgewikkeld. Door de positieve bankstand was het niet nodig gebruik te maken van de kredietfaciliteit van de bank. Ook de facturaties van de overige financieringsvormen zijn goed op orde. Ondanks de hoge aflossingen van € 10 miljoen per jaar is in 2018 geen nieuwe langlopende financiering aangetrokken. De renteswaps zijn zo afgesloten dat dit voor GGzE geen derivatenrisico's tot gevolg heeft. Voor een nadere toelichting op beleid en doelstelling van financieel risicobeheer wordt verwezen naar paragraaf 'Financiële instrumenten en risicobeheer' zoals opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 1.4.2 'Grondslagen van waardering van activa en passiva'.

De solvabiliteit is stabiel op 30% hetgeen boven de streefnorm voor eind 2018 (25%) was. De solvabiliteit is positief beïnvloed door de positieve liquiditeitsontwikkeling en de lagere investeringslasten. Hierdoor is het balanstotaal verkort. Met de huisbankier is begin februari 2019 een nieuw contract afgesloten over de rekening courant faciliteit en de ratio's. Er wordt een zeer terughoudend beleid met betrekking tot de investeringen gevoerd.

De investeringen verhouden zich tot het financieel lange termijn plan (hierna FLTP). De renovatie bij Klinische Behandeling Organische Psychiatrie (KBOP) en de aanpassing van de entree bij De Woenselse Poort zijn de belangrijkste investeringen in het jaar 2018. Voor de komende jaren staan geen grote investeringen in vastgoed gepland.

Gezonde financiële resultaten vormen een goede basis voor de toekomst

GGzE heeft anno 2018 een financieel gezonde uitgangspositie. Deze positie vormt de randvoorwaarde om als bedrijf onze maatschappelijke functie te kunnen uitoefenen. In ons FLTP worden de kaders aangegeven waarbinnen we de keuzes voor de bedrijfsvoering maken. Dit FLTP is het financiële kompas. Het risicoprofiel van GGzE is de afgelopen jaren sterk veranderd en deze verandering neemt de komende jaren alleen maar toe als gevolg van alle ontwikkelingen in de GGZ-branchen (transities, ambulantisering, bezuinigingen, prestatiebekostiging). Gezien de vele onzekerheden bestaat het FLTP uit enkele scenario's afhankelijk van de kracht van de ontwikkelingen die op ons afkomen. Jaarlijks worden de uitgangspunten voor de verschillende stuuroverzichten (kasstroom, balans, investeringsbegroting en exploitatiebegroting) geactualiseerd. Periodieke monitoring vindt plaats met behulp van een adequate planning- en control cyclus. In 2018 zijn belangrijke stappen gezet, die de Plan-Do-Check-Act verder hebben verbeterd. De opdracht voor de komende jaren is vooral het werk slimmer en in verdere samenwerking met de ketenpartners te organiseren, waardoor de wendbaarheid van de organisatie vergroot wordt.

Planning- en control cyclus

De planning- en control cyclus van GGzE is gebaseerd op het meerjarenbeleidsplan en is ingericht op basis van de Planetree-componenten. Het FLTP is onderdeel van dit meerjarenbeleidsplan. Op basis van het meerjarenbeleidsplan GGzE-breed wordt elk jaar een jaarplan gemaakt. De voortgang wordt drie keer per jaar gemonitord aan de hand van een vast format (viermaands rapportage). Het jaar eindigt met déchargegesprekken. Onderdeel van het meerjarenbeleidsplan vormt een strategiekaart met kritische succesfactoren en een strategie- en risicokaart met bijbehorende prestatie-indicatoren. Hierin staan de doelen die we bereikt willen hebben. Zowel de kritische succesfactoren als de prestatie-indicatoren zijn weergegeven in de vorm van een balanced score-card, dat voor Planetree is bewerkt. Met kleuren is aangegeven of de factoren betrekking hebben op Betere Zorg, Helende Omgeving of Gezonde Organisatie. Deze stuurparameters zijn doorvertaald naar de dashboards van de eenheden en zelforganiserende teams. Voor de teams en managers zijn hiervoor dashboards ingericht, waarvan het grootste gedeelte van deze stuurinformatie realtime beschikbaar is.

Sturing op positieve financiële resultaten

Focus in de sturing ligt op een positieve kasstroom, een positieve operationele bedrijfsvoering, een verdere opbouw van de solvabiliteit en het binnengaan van nieuwe (derde) geldstromen. Voor boekjaar 2019 wordt wederom een positief resultaat verwacht. De verwachting voor de kasstroom is negatief, maar binnen de gestelde kredietfaciliteit.

Voor de jeugdfinanciering wordt in 2019 bevoorschotting van de geleverde zorg afgesproken, waardoor het risico op betalingsachterstand verdwijnt. De jaarlijkse investeringen zijn voor de komende boekjaren naar verwachting stabiel en liggen op het niveau van het geactualiseerde FLTP. Er wordt een zeer terughoudend investeringsbeleid gevoerd. In 2019 hoeft geen beroep te worden gedaan op de kapitaalmarkt. Het totale personeelsbestand laat in het komende boekjaar naar verwachting een stijging zien, welke tred houdt met een hogere omzet.

Meerjarenbeleidsplan vanaf 2019

Het jaar 2018 had als motto 'Vieren en vooruitkijken'. Het 100-jarig bestaan van de instelling is op grootse wijze gevierd. 2018 was ook het jaar waarin we de voorbereidingen troffen voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan (Planetree Next Level 2019-2022). Een beleidsplan wat samen met medewerkers en cliënten is samengesteld en waar nu de laatste hand aan wordt gelegd. Een beleidsplan waarbij de focus verlegd wordt van 'inspiratie' naar 'realisatie'. GGzE wil de inspirerende community voor mentale kracht blijven. De afgelopen jaren is veel inspiratie opgedaan, zijn sociale ondernemingen gestart en zijn de banden met familie-organisaties aangehaald. GroeiRijk is opgetuigd en er is gestart met het werken met ontwikkelpaden. In het jaar 2019 zal het meerjarenbeleidsplan verder vormgegeven worden. In het afgelopen jaar zijn een aantal mooie successen gehaald, denk aan het gouden label voor Planetree en het behalen van het keurmerk TOPGGz en PSO hercertificering. GGzE laat met de keurmerken zien dat ze iets 'speciaals' doen voor een specifieke groep cliënten en haar medewerkers. 'Speciaals' tevens in de zin van wetenschappelijk onderzoek en innovatie. De universiteiten van Tilburg en Eindhoven en GGzE gaan gezamenlijk onderzoek doen in een zogeheten Academische Werkplaats. Op 6 april 2018 tekenden de partijen een gezamenlijke overeenkomst voor de Academische Werkplaats Technological and Social Innovation for Mental Health. In de werkplaats gaan de drie partijen hun samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie van de GGZ verder uitbouwen. Tenslotte was in 2018 sprake van een tweetal hercertificeringstrajecten, ISO Healthcare en informatieveiligheid. Deze zijn begin 2019 ontvangen.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Afgelopen jaren zijn door GGzE de belangrijkste risico's van dit moment in kaart gebracht. Deze risico's zijn gekoppeld aan de doelen van GGzE en zijn ook op eenzelfde manier weergegeven als de kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren. Dit overzicht met risico's wordt gebruikt in de voortgangsgesprekken over de jaarplannen. Verder is op een laagdrempelige manier het denken over de risico's en risicomanagement onder de aandacht van alle medewerkers gebracht.

Een goede bedrijfsvoering wordt gekenmerkt door het zoeken naar een optimale balans tussen risico en rendement. De essentie van risicomanagement komt neer op het voorkomen van verrassingen, een doel dat in de praktijk nagenoeg iedere manager en medewerker nastreeft. Effectief performance- en risicomanagement is onlosmakelijk verbonden met cultuur en leiderschap. Door middel van een gedegen administratieve organisatie en toereikende interne beheersingsmaatregelen, waaronder een gedetailleerd procuratie- en autorisatiereglement, worden diverse (fraude)risico's tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht.

Gezien de veranderende omgeving waarin GGzE zich bevindt, stijgt de behoefte aan transparantie sterk. GGzE streeft dan ook naar een cultuur van openheid, van fouten mogen leren, veranderingsbereidheid en waarbij het denken vanuit kansen en risico's centraal staat. Next Level Planetree is leidend bij deze verandering.

Risico's zijn gekoppeld aan de doelen van GGzE en vormen een integraal onderdeel van de planning en control-cyclus en dus ook van de voortgangsgesprekken die door de Raad van Bestuur en directie met de managers worden gevoerd.

Voor de risico's zoals GGzE die inschat wordt verwezen naar de bijgevoegde risicokaart (zie bijlage bij de jaarrekening), die aansluit bij de kaart met strategische doelen. Beide kaarten zijn gebaseerd op de Planetree doelen. Hieronder nemen we de genoemde risico's door.

Financieel perspectief

- De toenemende regel- en verantwoordingsdruk in de GGZ, de grote diversiteit en schotten tussen de verschillende financieringsstromen, de grote verschillen tussen de af te sluiten contracten met zorgfinanciers (zelfs binnen eenzelfde financieringsstroom) en het aantal contracten is tot extreme hoogte toegenomen. Voor de uitkomsten van het zelfonderzoek ZVW is een voorziening gevormd.
Als GGzE werken we toe naar een situatie waarbij transparantie en wederzijds vertrouwen als uitgangspunt voor informatie-uitwisseling in de keten geldt. Bij horizontaal toezicht hoort zowel vertrouwen als control, het zijn twee kanten van dezelfde medaille. Het op tijd deponeren van het jaarverslag, de jaarrekening 2018, alsmede de managementletter van de accountant, laten zien dat de kwaliteit van de interne administratieve organisatie en interne controle van een goed niveau zijn.
- De transitie van de WMO naar de gemeenten (Sociaal Domein en Kinderen en Jeugd) en het Ministerie van Justitie heeft in 2018 verder vorm gekregen; de betalingsachterstanden zijn ingelopen en er vindt constructief overleg met de financier plaats om te komen tot een meer efficiënt proces. Ook in perspectief tot het scheiden van wonen en zorg is in 2018 voortdurend goed contact geweest om deze overgang met elkaar te organiseren.
- Er is een tekort aan beschikbare behandelaren, waardoor relatief veel inhuur van gekwalificeerd personeel plaatsvindt. Door het tekort aan deze behandelaren zou anders niet in alle gevallen de gewenste zorg geleverd kunnen worden en worden productieafspraken met de financiers mogelijk niet gehaald. Om dit te voorkomen wordt personeel ingeleend, dat is echter een duurder alternatief. GGzE tracht met diverse initiatieven de aantrekkingskracht op nieuw personeel te vergroten.
- Er is een tekort aan VOV-personeel, waardoor er grote werkdruk ervaren wordt. De werkdruk blijft voortdurend onder de aandacht en is een belangrijk bespreekpunt met de financiers. Samen met het Ministerie van Justitie is subsidie vrijgemaakt om met een brede arbeidsmarktaanpak de potentiële arbeidsmarkt te vergroten, en instroom van nieuwe medewerkers te bevorderen. Primair richten partijen zich op scholing, werving en beeldvorming. Met deze aanpak willen partijen bereiken dat het aantal openstaande vacatures in de sector wordt teruggebracht, en dat er meer goed opgeleid, ervaren personeel werkzaam is maar vooral ook werkzaam blijft in de sector.
- Daarnaast ervaren bankiers de laatste jaren toename van risico's in de zorgsector. Samen met de ontwikkelingen in de Europese regelgeving voor de banksector (Basel 3) betekent dit dat bankiers steeds meer terughoudend zijn in het verstrekken van kredieten aan zorgaanbieders. GGzE ervaart dit met name rond de financiering van haar werkkapitaal.
- Het rentepercentage voor de bestaande leningen met rentevervalmomenten tot 2019 is reeds vastgelegd. Verder volgt GGzE de marktwaarde van de vier bestaande swaps binnen de huidige financiering van € 52 miljoen. Voor deze swaps is de zogenaamde 'Bijstortverplichting' ('Margin Call') uitgesloten. Daardoor is het risicoprofiel van deze swaps vergelijkbaar met dat van de andere lange financieringen.

- De overheid heeft als beleid dat de kosten van vastgoed en van de financiering door middel van integrale bekostiging door zorgaanbieders in hun tarieven in rekening moeten worden gebracht bij de zorgverzekeraars. Hierdoor lopen instellingen bezettingsrisico's, die in combinatie met de geprognosticeerde afbouw van bestaande klinische capaciteit extra druk geven op de dekking van de kapitaallasten. Op basis van periodieke interne financiële analyses blijkt dat, ondanks deze extra druk op de dekking van de kapitaallasten, er geen indicaties zijn voor bijzondere waardeverminderingen (impairments) op vastgoed.
- Voor het Sociaal Domein Eindhoven is het contract 2019 nog niet rond. GGzE streeft kostendekkende tarieven na, waarbij zij beperkt accepteert dat 2019 een transitiejaar is naar een gezond 2020.
- Het financiële risico zit in de onzekerheid over het normenkader ZVW 2016-2018. De richting die we als GGzE kiezen is "horizontaal toezicht, horizontaal samenwerken" waardoor preventief afspraken vroegtijdig met de verschillende stakeholders gemaakt worden. Hier ligt een belangrijke opdracht voor de komende jaren.
- Het landelijk verbeterplan "Het roer om" scheidt perspectief op een drastische vermindering (tot 50%) van de administratieve, verplichte verantwoordingsdrang. GGZ Nederland doet onderzoek naar de aard en de impact van de regeldruk en de administratieve lasten. Voor het eerst zijn de administratieve lasten onderzocht in alle domeinen waar de GGZ werkzaam is. Het resultaat is een rapport dat nog eens de urgentie benadrukt om haast te maken met het verminderen van de administratieve lasten in het belang van de cliënt en de professional. De aanbevelingen worden door middel van een activiteitenplan uitgevoerd. Het traject lijkt vooralsnog moeizaam te verlopen. Met name in het gemeentelijk domein lijkt dit verbeterplan zijn vruchten af te kunnen gaan werpen.

Cliëntperspectief

- Meer flexibiliteit in de organisatie
GGzE heeft, startend in 2015, onder de noemer Next Level Planetree, haar strategische verkenning op de toekomst gedaan en tevens een grote organisatorische verandering naar zelforganisatie doorgevoerd. In het jaar 2018 zijn met name binnen De Woenselse Poort aanpassingen gedaan in de zelforganisatie, bedoeld om het benodigde verandertraject goed te managen. Voor het jaar 2019 worden de eenheden onder een directie gegroepeerd en wordt het besturingsmodel geëvalueerd.
- Cliënttevredenheid
In 2018 zijn cliënttevredenheidsmetingen uitgezet en verbeteracties geformuleerd.

Interne processen

- Meer adequate stuurinformatie
Met de ontwikkeling van de zelforganiserende teams is het cruciaal dat deze teams over stuurinformatie beschikken.
Er zijn teamdashboards ingericht voor managers en teams, waardoor het grootste gedeelte van deze stuurinformatie realtime beschikbaar is. De stuurinformatie op centraal niveau is naar tevredenheid aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur. De informatieverstrekking is in het jaar 2018 verder doorontwikkeld en verbeterd.

- Onvoldoende aandacht voor persoonlijke groei van medewerkers
GGzE gelooft in de talenten van haar medewerkers.
Met de slogan 'Laat mensen groeien' zoeken we met medewerkers naar mogelijkheden om daadwerkelijk in hun werk te groeien. Dit kan door trainingen en opleidingen, maar ook door te wisselen van baan, binnen of buiten GGzE. Het doel was om mensen die noodgedwongen naar een andere baan op zoek moesten naar aanleiding van de reorganisatie van 2016, daadwerkelijk naar een goede plek te helpen. Dit is in de meeste gevallen gelukt.
- Te grote afhankelijkheid van externe partijen
GGzE is afhankelijk van veel externe partijen en financiers. Deze samenwerking met en afhankelijkheid van vele externe partijen heeft impact op hoe de GGzE haar interne processen heeft ingericht. Het omgaan met de vele financieringsstromen toont echter ook de kracht van GGzE. We kunnen de totale keten van complexe psychiatrische problemen bedienen, van TBS met justitiële maatregelen tot integratie in de wijk. Dit risicoprofiel heeft dus zeker ook voordelen voor GGzE en vooral ook voor onze klanten. Een andere belangrijke externe partij is de leverancier van het EPD. De risico's die hiermee samenhangen proberen we af te dekken door een nauwe samenwerking en duidelijke contractafspraken.

Leer- en groeiperspectief

- Beperkte verandervaardigheid van medewerkers
De zelforganisatie is tevens ingezet om het risico op beperkte verandervaardigheden van medewerkers en organisatie te minimaliseren.
- Leiderschapsstijl past niet bij de organisatie
Voor het jaar 2019 vindt een bijstelling plaats in de sturing van de organisatie. De eenheden worden gegroepeerd onder de directie. De beweging naar zelforganisatie wordt verder geoptimaliseerd en de teamstructuur blijft bestaan. De verantwoordelijkheid vanuit de directie is door deze aanpassing meer helder en biedt met name op strategisch niveau meer houvast.
- Informatie, innovaties en verbeteringen worden onvoldoende gedeeld
GGzE wil beter worden in het aanbieden van eHealth-producten. Een initiatief dat daarbij ondersteunt is de WELshop, een website met een online behandel- én coaching aanbod. Een soort bol.com, maar dan van GGzE. Cliënten, maar ook andere geïnteresseerden, kunnen sinds december 2017 via diverse zoekopties bij een passend online zorgproduct uitkomen. Behandelaren kunnen op een makkelijke manier opties aanbieden aan cliënten. In de toekomst kan ook waardering gegeven worden aan de behandelingen en coaching. In 2018 is de WELshop verder geoptimaliseerd en uitgerold.

Meer aandacht voor informatieveiligheid (AVG)

GGzE is gecertificeerd (NEN-ISO/IEC 27001:2013 en NEN 7510). In dit kader heeft er in 2018 een externe audit plaatsgevonden die een aantal verbeterpunten heeft opgeleverd. Het certificaat is verlengd.

Daarnaast hebben we de voorbereidingen getroffen voor de invoering van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), die sinds 25 mei 2018 wordt gehandhaafd. GGzE voldoet aan de basisvoorwaarden van deze wet. Om informatiebeveiligingsincidenten en datalekken te voorkomen zijn er optimalisaties doorgevoerd in de IT-infrastructuur, zoals een ander wachtwoordbeleid in het EPD en de voorbereiding voor beveiligd mailen en bestanden uitwisselen. Gebruik van ICT kan niet plaatsvinden zonder een goede beveiliging.

Tot slot

Hoewel altijd verbeteringen mogelijk zijn, is de Raad van Bestuur van mening dat door de wijze waarop planning en control plaatsvindt en op risico's wordt geanticipeerd, GGzE 'in control' is. Wij gaan door op de ingeslagen weg, GGzE laat mensen groeien!

april 2019

W.G.

J.W.M. Verbugt

W.G.

Drs. M.L.J.W. Vossen MHA

Jaarrekening 2018

BESTUURSVERSLAG BIJ DE JAARREKENING	3
INHOUDSOPGAVE	15
1 Jaarrekening 2018	17
1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018	18
1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2018	19
1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	20
1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	21
1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans	33
1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	46
1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	47
1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	48
1.9 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	49
1.10 Enkelvoudige balans per 31 december 2018	57
1.11 Enkelvoudige resultatenrekening over 2018	58
1.12 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	59
1.13 Toelichting op de enkelvoudige balans	60
1.14 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	62
1.15 Ondertekening door bestuurders en toezichhouders	65
2 Overige gegevens	67
2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	68
2.2 Statutaire regeling resultaatbestemming	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Kern-Risico-Indicatoren	77

1. Jaarrekening 2018

1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	<i>Ref.</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	145.598.446	152.110.712
Financiële vaste activa	2	74.171	74.171
Totaal vaste activa		<u>145.672.617</u>	<u>152.184.883</u>
Vlottende activa			
Voorraden	3	155.799	160.255
Onderhanden projecten uit hoofde van DB(B)C's	4	5.048.168	4.858.201
Vorderingen en overlopende activa	5	22.378.465	39.214.726
Liquide middelen	7	8.607.337	624.454
Totaal vlottende activa		<u>36.189.769</u>	<u>44.857.636</u>
Totaal activa		<u><u>181.862.386</u></u>	<u><u>197.042.519</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	8	45	45
Bestemmingsfonds WLZ		9.849.565	9.849.565
Algemene reserve		44.178.421	43.159.241
Totaal eigen vermogen		<u>54.028.031</u>	<u>53.008.851</u>
Voorzieningen	9	9.968.494	9.534.998
Langlopende schulden	10	82.828.972	92.536.012
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6	4.340.589	1.564.918
Kortlopende schulden en overlopende passiva	11	30.696.300	40.397.740
Totaal passiva		<u><u>181.862.386</u></u>	<u><u>197.042.519</u></u>

1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2018

	<i>Ref.</i>	2018	2017
		€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	167.035.035	166.320.224
Subsidies	14	6.710.924	3.478.158
Overige bedrijfsopbrengsten	15	4.260.772	3.753.208
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>178.006.731</u>	<u>173.551.590</u>
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	16	128.301.831	125.025.682
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	12.993.045	11.215.141
Overige bedrijfskosten	18	31.427.424	32.482.155
Som der bedrijfslasten		<u>172.722.300</u>	<u>168.722.978</u>
Bedrijfsresultaat		5.284.431	4.828.612
Financiële baten en lasten	19	-4.127.050	-4.438.020
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		<u>1.157.381</u>	<u>390.592</u>
Aandeel derden	20	-138.201	-121.527
Resultaat boekjaar		<u><u>1.019.180</u></u>	<u><u>269.065</u></u>
Resultaatbestemmingen			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2018	2017
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserve		1.019.180	269.065
Bestemmingsfonds WLZ		0	0
		<u>1.019.180</u>	<u>269.065</u>

1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	<i>Ref.</i>	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			5.284.431		4.828.612
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	1	12.993.045		13.373.633	
- mutaties voorzieningen	9	433.496		-756.673	
			13.426.541		12.616.960
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	3	4.456		-11.297	
- mutatie onderhanden projecten DB(B)C's	4	-189.967		-2.232.509	
- vorderingen	5	16.836.261		-8.463.863	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	2.775.671		1.443.068	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	11	789.278		875.296	
			20.215.699		-8.389.305
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			38.926.671		9.056.267
Ontvangen interest	19	80.270		5.288	
Betaalde interest		-4.314.377		-4.334.438	
Aandeel derden	20	-138.201		-121.527	
			-4.372.308		-4.450.677
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			34.554.363		4.605.590
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringsmateriële vaste activa	1	-6.565.161		-8.779.270	
Desinvesteringmateriële vaste activa	1	84.382		1.789.542	
Overige investeringen in financiële vaste activa	2	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-6.480.779		-6.989.728
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	10	0		0	
Aflossing langlopende schulden	10	-9.707.040		-10.086.578	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-9.707.040		-10.086.578
Mutatie geldmiddelen			18.366.544		-12.470.716
Bovenstaand kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.					
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
Stand per 1 januari			-9.759.207		2.711.509
Mutatie boekjaar			18.366.544		-12.470.716
Stand per 31 december			8.607.337		-9.759.207

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen

Stichting GGzE behoort tot concern GGzE. De jaarrekening van GGzE is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van concern GGzE te Eindhoven. Het kamer van koophandelnummer van GGzE is 17141715.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de relevante stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen en Titel 9 Boek 2 BW.

Vestigingsadres

Stichting GGzE is feitelijk gevestigd op Dr. Poletlaan 40, 5626 ND te Eindhoven.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar.

Presentatie posten in de jaarrekening:

In de enkelvoudige jaarrekening worden slechts de posten toegelicht welke afwijken van de geconsolideerde jaarrekening. Voor de overige toelichtingen verwijzen we naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Wijziging in rubricering binnen de balans en resultatenrekening die in het jaar 2018 zijn toegepast, worden ook voor het vergelijkende jaar 2017 uitgevoerd. Hierdoor kunnen de cijfers van het voorgaand jaar afwijken van de cijfers in de gepresenteerde jaarrekening 2017.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van GGzE zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende vennootschappen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. Meriadoc is volledig geconsolideerd in verband met aansprakelijkheid van GGzE bij schulden. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van GGzE.

Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van GGzE. De financiële gegevens van de in de consolidatie opgenomen vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en het resultaat zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De tot de groep behorende vennootschappen staan in de volgende tabel.

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in aandelenkapitaal in %	Wijze van consolidatie	Resultaat per onderdeel €	Resultaat aandeel van GGzE €
GGzE Holding BV	Eindhoven	100%	integraal	-63	-63
Promenzo BV	Eindhoven	100% (middelijk)	integraal	-63	-63
GGzE ICT BV	Eindhoven	100% (middelijk)	integraal	-79	-79
MHFA B.V.	Eindhoven	100% (middelijk)	integraal	4.498	4.498
Meriadoc	Geldrop	33%	integraal	207.300	69.100

Transacties geschieden tegen marktconforme prijzen en zijn zorg gerelateerd en/of adviserend van aard. VOF's worden vanaf 2011 integraal geconsolideerd (voorheen proportioneel). Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht. Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van GGzE zijn verbonden partijen.

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan GGzE wordt toegerekend.

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en inschattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Vaste activa zijn beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

GGzE beschikt over vastgoed waar zorg wordt verleend waarop aanspraak bestaat ingevolge artikel 6 van de AWBZ. Voor dit vastgoed zijn in 2011 de bekostigingsregels aangepast. Volledige nacalculatie van kapitaallasten van goedgekeurde investeringen is vervangen door prestatiebekostiging. Hierbij geldt een gefaseerde overgang met een overgangstermijn tot en met 2017. In 2018 is sprake van volledige prestatiebekostiging zonder overgangsregeling.

GGzE heeft de realiseerbare waarde van het vastgoed getoetst op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed. Deze is benaderd op het niveau van de kasstroom genererende eenheden en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2018. Er is geen aanleiding om extra afwaardering te plegen.

Belangrijke overige veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Evenals in 2017 is de kasstroom genererende eenheid gebaseerd op instellingsniveau.
- Per pand is de gemiddelde economische levensduur inclusief restwaarden bepaald.
- Uit de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen voor de jaren 2015 tot en met 2018 en genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2019 tot aan einde verwachte gebruiksduur
- Vervangingsinvesteringen tot het niveau dat noodzakelijk wordt geacht om het betreffende vastgoed tot aan het einde levensduur in gebruik te houden.
- Een disconteringsvoet van 5%, zijnde het gemiddelde van de externe vermogenskosten van GGzE en het gewenste rendement op het eigen vermogen (indicatie 2%).

Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst en (indien van toepassing) verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover GGzE in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen, alsmede gekochte leningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de winst-en-verliesrekening.

Leningen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Waarborgsommen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode onder aftrek van een voorziening voor incurantheid, voor zover daartoe aanleiding bestaat.

Onderhanden projecten uit hoofde van DB(B)C's

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's/DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden.

Op de onderhanden projecten worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Voor voorzienbare verliezen op de onderhanden projecten uit hoofde van DB(B)C's wordt een voorziening op de waardering in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. De reële waarde benadert de boekwaarde. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Continuïteit

De financiering vindt plaats met eigen vermogen en vreemd vermogen.

Het eigen vermogen van GGzE bedraagt per 31 december 2018 € 54.028.031 positief.

Het vreemd vermogen is verdeeld in lang en kort, waaronder door banken in rekening-courant verstrekte middelen en door banken verstrekte leningen. De banken hebben voorwaarden gesteld in de financieringsovereenkomsten die GGzE dient na te komen. Daarbij is de rekening-courant financiering dagelijks opzegbaar. Aan de hand van de cijfers in de jaarrekening 2018 is door GGzE en de bank geconstateerd dat aan de voorwaarden van de afgesproken 'Ratio's en andere Financiële Verplichtingen' is voldaan.

Wij verwachten dat de cashflow over het boekjaar 2019 zich positief zal ontwikkelen als gevolg van de volgende maatregelen die wij inmiddels hebben getroffen en plannen die we hebben gemaakt:

- Beperken van de investeringen.
- Optimaliseren van de facturatie binnen de diverse financieringsstromen.
- Optimaliseren van het primaire proces.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan een jaar. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van GGzE. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening Levensfase Budget (LFB)

De voorziening Levensfase Budget betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het Levensfase Budget is gekwalificeerd als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren LFB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2%. Daarnaast is in de voorziening rekening gehouden met de stand van het aantal leeftijdsfase-uren per 31 december 2018.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijf kans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2% en daarnaast is uitgegaan van een salarisstijging van 2%.

Voorziening reorganisatie

De voorziening reorganisatie betreft de kosten samenhangend met de in gang gezette reorganisaties. Er is een plan wat tot aanpassing van de organisatie zal leiden. De berekening vindt plaats op basis van de uitgangspunten van het doorlopend sociaal plan.

Voorziening langdurig verzuim

De voorziening langdurig verzuim betreft een voorziening voor kosten die voortkomen uit langdurig verzuim van medewerkers waarbij geen zicht meer is op terugkeer in de functie. De berekening is gebaseerd op de loonkosten tot einde van de verzuimperiode, waarbij de uitgangspunten worden gehanteerd van de Wet Poortwachter.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Langlopende schulden

De post Langlopende schulden bestaat uit schulden aan kredietinstellingen betreffende hypothecaire kredieten ter financiering van activa. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Financiële instrumenten

Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde. De vervolgwaardering van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen.

De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument is afhankelijk van of er met het afgeleide financiële instrument hedge-accounting wordt toegepast of niet. GGzE past hedge-accounting toe. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door GGzE gedocumenteerd. GGzE stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken.

Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

Het toepassen van kostprijs hedge-accounting voor deze rentederivaten houdt in dat de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balans en de resultaatbepaling van het hedge-instrument afhankelijk is van de afgedekte post.

Dit betekent het volgende:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedgerelatie nog niet in de balans wordt geherwaardeerd, wordt het hedge-instrument niet geherwaardeerd.

Het ineffektieve deel van de waardeverandering van de renteswaps worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

De effectiviteit van de hedge is per 31-12-2018 beoordeeld door het vergelijken van de kritische kenmerken van de lopende derivaten met de onderliggende leningen.

Daarbij is vastgesteld dat de omvang en de looptijd van de renteswap gelijk is aan de omvang en looptijd van de af te dekken financiering, zodat geconcludeerd kan worden dat deze hedge effectief is en de waardeverandering niet in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen.

GGzE heeft ten opzichte van de kredietverlener geen verplichting tot bijstorting van liquiditeiten (margin call verplichting).

Financiële instrumenten en risicobeheer

GGzE streeft een risicomijdend treasurybeleid na om zodoende financiële risico's te mitigeren.

De treasuryfunctie is erop gericht de risico's te beheersen en te sturen:

- Renterisico en kasstroomrisico: GGzE loopt met name renterisico over rentedragende vorderingen en rentedragende langlopende en kortlopende schulden.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt GGzE risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot bepaalde schulden met variabele renteaftspraken heeft GGzE renteswaps afgesloten, zodat zij onder de renteswap een variabele rente ontvangt en een vaste rente betaalt. Het verschil tussen de variabele en vaste rente wordt periodiek verrekend waardoor er feitelijk een vast rente-patroon ontstaat.

- Kredietrisico: GGzE heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De vorderingen hebben betrekking op zorgverzekeraars, Ministerie van Veiligheid en Justitie en zorgkantoor.
- Liquiditeitsrisico: GGzE maakt gebruik van een kredietfaciliteit bij haar huisbankier ING en beschikt daardoor over voldoende dispositieruimte. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Onzekerheden opbrengstverantwoording 2018

De verantwoorde omzet 2018 van GGzE bevat een aantal risico's en onzekerheden. Dit betreffen met name risico's en onzekerheden in de verantwoording van de omzet Zorgverzekeringswet (ZVW), Jeugdwet en Justitie. Voor deze risico's en onzekerheden is een voorziening gevormd, welke is verantwoord onder het onderhanden werk. De voorziene risico's en onzekerheden worden onderstaand toegelicht.

ZVW: onzekerheden omzet verantwoording 2016-2018 ten gevolge van sectorontwikkelingen 2008-2017

Bij het bepalen van de DBC-omzet voor de voorbije schadelastjaren heeft GGzE de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2013 is voor de curatieve geestelijke gezondheidszorg prestatiebekostiging ingevoerd op basis van de DBC-systematiek. Inmiddels is het zelfonderzoek cGGZ 2016 afgerond en bevindt het zelfonderzoek cGGZ 2017 zich in afrondende fase. De uitkomsten van deze zelfonderzoeken zijn meegenomen in de bepaling van de omzet ZVW. In het jaar 2018 is GGzE gestart om te komen tot horizontaal toezicht. Verwacht wordt dat dit traject in het jaar 2019 wordt afgewikkeld.

Bij de omzetverantwoording is daarnaast sprake van schattingsposten ten aanzien van onder meer de toerekening aan boekjaren van uit de schadelastprognoses verwachte overproductie per verzekeraar per contractdeel (bGGZ en sGGZ) en waardering van onderhanden projecten. De Raad van Bestuur heeft de ZVW-omzet en daarbij behorende balansposten (zoals voor alle balansposten geldt) naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en bijzonderheden die landelijk een rol spelen en ook bij GGzE van toepassing zijn.

Onderstaand wordt de relevantie ervan voor de jaarrekening 2018 van GGzE toegelicht:

A. Zelfonderzoek schadejaar 2015

GGzE heeft het zelfonderzoek inzake schadelastjaar 2015 zoals beschreven in het Plan van aanpak GGz en controlepunten ZN uitgevoerd. De uitkomsten van het zelfonderzoek zijn in detail vastgelegd en zijn gerapporteerd aan de coördinerend zorgverzekeraar. De afwikkeling van de risico's zijn definitief vastgesteld door zorgverzekeraars. Het verschuldigde bedrag voor 2015 is verrekend met zorgverzekeraars.

B. Zelfonderzoek schadejaar 2016 - 2018

Op basis van de in 2017 gepubliceerde Onderzoek Controles GGZ 2015 (functionele ontwerpen per controlepunt) heeft GGzE voor de verschillende controlepunten een controlesysteem opgesteld dat ook gebruikt is voor de inschatting van het potentiële risico voor 2016, 2017 en 2018. De issues met materiële impact hebben in hoofdlijnen betrekking op de volgende twee onderdelen:

- hoofdbehandelaarschap
- tijdschrijven niet-Cono

Voor de vastgestelde en ingeschatte risico's is een voorziening gevormd, welke is verwerkt onder het Onderhanden Werk. Het zelfonderzoek van het jaar 2016 bevindt zich in de afrondende fase.

Voor de verschillende schadelastjaren wordt tevens gebruik gemaakt van een prognosemodel waaruit mogelijke overschrijdingen blijken per verzekeraar op contractniveau. Nuancering in de opbrengst zijn aangebracht voor zover sprake is een overschrijding op het deelcontract, waarbij rekening wordt gehouden met de overproductie, welke verrekend kan worden.

C. De waardering van het Onderhanden Werk uit hoofde van DB(B)C in relatie tot contractafspraken, in de registratie en de waardering

Voor de grondslag van de waardering van het onderhanden werk 31 december 2018 verwijzen wij naar de toelichting op de post onderhanden werk en de waarderingsgrondslagen terzake. Wij attenderen op de bijzonderheid dat een inschatting gemaakt moest worden van de vraag of sprake is van een verlieslatend contract, waarbij ook onzekerheden genoemd in deze toelichting een rol spelen.

Afsluitend

De inschatting van GGzE is dat met de ruimte in de overproductie en de getroffen voorzieningen een adequate risico inschatting is gemaakt en deze voldoende ruimte biedt voor financiële consequenties uit de zelfonderzoeken.

De in deze jaarrekening 2018 uitgewerkte en onderbouwde schattingen kunnen door de onzekere factoren in de realisatie mogelijk afwijken. De uiteindelijke uitkomsten zullen blijken uit de eindafrekeningen met de zorgverzekeraars.

Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit diensten derden, huur, energie en diverse opbrengsten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. De opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Personeelsbeloningen, periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting GGzE heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij GGzE. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting GGzE betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad.

De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2018 bedroeg de dekkingsgraad 102%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 104%. Het pensioenfonds voorziet vooralsnog geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting GGzE heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting GGzE heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

GGzE heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Algemene kosten

Onder algemene kosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de geleverde goederen en diensten zijn toe te rekenen.

Onderhoudskosten

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

WGA-eigenrisicodragers

Per 1 juli 2010 heeft GGzE een verzekering ten behoeve van eigenrisicodragers WGA afgesloten. De verzekering biedt dekking ten aanzien van werknemers waarbij ongeschiktheid tot werken is ontstaan op of na 1-1-2004.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Aandeel derden

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie.

1.4.4 Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Voor de waardering van de derivaten wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen financiële instrumenten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. De ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de investeringen en boekwaarde van de desinvesteringen is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De nieuw opgenomen leningen en de aflossingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	108.480.605	111.142.256
Machines en installaties	29.935.317	32.132.743
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	7.182.524	8.751.331
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	<u>0</u>	<u>84.382</u>
Totaal materiële vaste activa	<u><u>145.598.446</u></u>	<u><u>152.110.712</u></u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	152.110.712	158.027.098
Bij: investeringen	6.565.161	8.779.270
Af: afschrijvingen	-12.993.045	-12.906.114
Af: desinvesteringen	-84.382	-1.789.542
Boekwaarde per 31 december	<u><u>145.598.446</u></u>	<u><u>152.110.712</u></u>

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Aanschafwaarde	219.226.029	236.853.226
Af: Cumulatieve afschrijvingen	<u>-73.627.583</u>	<u>-84.742.514</u>
Boekwaarde	<u><u>145.598.446</u></u>	<u><u>152.110.712</u></u>

Toelichting:

De bedrijfsgebouwen, machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen dienen als zekerheid voor de bestaande leningen bij diverse banken. De jaarlijkse investeringen zijn stabiel en liggen op het niveau van het FLTP. Er wordt een zeer terughoudend investeringsbeleid gevoerd. De desinvestering van 2017 betreft de boekwaarde van de verkochte panden. De cijfers van 2017 zijn onderling aangepast ten opzichte van de cijfers in de jaarrekening 2017 als gevolg van de verwerking van herijking van de waardering van de monumentale panden in het jaar 2017. De totale waarde blijft vanzelfsprekend gelijk. In het jaar 2018 is de terugname van de afgeschreven activa verwerkt. In het jaar 2018 is voor € 7,7 miljoen geïnvesteerd, waarvan € 6,5 miljoen is geactiveerd. Voor het restant zijn de werkzaamheden afgerond, echter is de facturatie en oplevering nog niet afgewikkeld. Derhalve is deze component verantwoord onder niet uit balans blijvende verplichtingen.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

De geactiveerde investeringen ad € 6.565.161 worden in paragraaf 1.6 verder gespecificeerd.

De afschrijvingstermijnen 2018 welke gehanteerd zijn:

Grond: 0%

Terreinvoorzieningen: 2%-10%

Gebouwen: 2%-10%

Verbouwingen: 5%-10%

Installaties: 5%-20%

Inventaris: 10% - 33%

Automatisering: 20% -33,33%

Vervoermiddelen: 20%

GGzE heeft een 35-jarig huurcontract afgesloten met Stichting Novadic-Kentron inzake de verhuur van een pand in eigendom van GGzE (boekwaarde 31 december 2018: € 4.579.040). De huurverplichting van Stichting Novadic-Kentron bedraagt voor 2019 € 414.996 en bedraagt voor de periode 2018 tot en met 2022 totaal € 2.074.980.

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Deelneming Breedband Regio Eindhoven BV	<u>74.171</u>	<u>74.171</u>
Totaal financiële vaste activa	<u><u>74.171</u></u>	<u><u>74.171</u></u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>€</u>
Boekwaarde per 1 januari	74.171
Bij/Af:	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>74.171</u></u>

Toelichting:

GGzE heeft een belang in Breedband Regio Eindhoven BV, waar de kernactiviteit bestaat uit het verwerven en exploiteren van een glasvezel-infrastructuur in de regio Eindhoven.

Voor de toelichting op de meegeconsolideerde belangen in overige deelnemingen wordt verwezen naar paragraaf 1.4 grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Medische middelen	5.000	5.000
Voedingsmiddelen	129.121	130.702
Kantoorbenodigdheden	24.628	27.503
Af: voorziening incurant	-2.950	-2.950
Totaal voorraden	<u>155.799</u>	<u>160.255</u>

4. Onderhanden projecten uit hoofde van DB(B)C's

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Onderhanden projecten DBC's	24.778.945	22.422.471
Onderhanden projecten DBBC's	13.374.667	16.133.910
Af: ontvangen voorschotten	-33.105.444	-33.698.180
Totaal onderhanden projecten	<u>5.048.168</u>	<u>4.858.201</u>

Toelichting:

In de onderhanden projecten DBC's is een voorziening omzetnuancering gevormd voor voorzienbare verliezen op de waardering van de onderhanden projecten en bestaat uit (geschatte) overproductie 2015-2018 en risico's als gevolg van het normenkader ZVW. De onderhanden projecten DBBC's zijn afgenomen, doordat in 2018 veel afkeur en uitval is opgelost en alsnog betaald. De ontvangen voorschotten betreft de bevoorschotting vanuit het ZVW kader en van het Ministerie van Justitie.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

5. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	6.850.615	9.399.696
Nog te factureren omzet DB(B)C's	9.676.871	12.718.480
Te vorderen gelden Jeugdfinanciering	699.811	11.762.438
Te vorderen gelden LGGZ	1.656.054	1.969.145
Te vorderen gelden WMO	1.578.871	1.625.992
Overige vorderingen en overlopende activa	1.916.243	1.738.975
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>22.378.465</u>	<u>39.214.726</u>

Toelichting:

Het openstaande debiteurensaldo en de nog te factureren omzet DB(B)C's, gemeenten en LGGZ wordt naar verwachting ontvangen in de eerste maanden van het jaar 2019. De daling van het openstaande debiteurensaldo en de te vorderen gelden Jeugdfinanciering zijn het gevolg van de afwikkeling van oude jaren. Het openstaande saldo bestaat nu voornamelijk uit de productie van de maand december 2018. De overige vorderingen en overlopende activa zijn in onderstaand overzicht toegelicht.

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
<i>Overige vorderingen en overlopende activa</i>		
Vorderingen inzake pc-privé en fietsplan	80.516	75.855
Vooruitbetaalde contracten, huur panden en verzekeringen	343.036	425.768
Vooruitbetaalde IZZ premie	205.815	214.378
Rekening-courant Opmaat	15.480	21.065
Te vorderen netto salaris	90.331	1.093
Diversen	1.181.065	1.000.816
Totaal overige vorderingen	<u>1.916.243</u>	<u>1.738.975</u>

Toelichting:

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

6. Schulden uit hoofde van financieringstekort

	t/m 2016	2017	2018	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	-3.769.091	2.204.173	0	-1.564.918
Financieringsverschil boekjaar	0	0	228.169	228.169
Correcties voorgaande jaren	0	469.653	0	469.653
Betalingen/ontvangsten	-1.203.874	-2.269.619	0	-3.473.493
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>-1.203.874</u>	<u>-1.799.966</u>	<u>228.169</u>	<u>-2.775.671</u>
Saldo per 31 december	<u>-4.972.965</u>	<u>404.207</u>	<u>228.169</u>	<u>-4.340.589</u>

Stadium van vaststelling
(per erkenning):

c c b

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars, zorgkantoor en justitie

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	404.207	3.379.557
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	<u>-4.744.796</u>	<u>-4.944.475</u>
	<u><u>-4.340.589</u></u>	<u><u>-1.564.918</u></u>

Toelichting:

Het financieringstekort of -overschot betreft het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget aanvaardbare kosten, de ontvangen voorschotten en in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het budget.

Het financieringsverschil t/m 2016 betreft de terugbetaling aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie van de nog af te rekenen kapitaallasten en transitie-omzet (verschil tussen budgetrecht en gefactureerde DBBC's). Deze post wordt in februari 2019 afgewikkeld. De vordering van het jaar 2017 betreft de afrekening van de kapitaallasten Justitie. De afwikkeling van het jaar 2018 betreft de WLZ-nacalculatie.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	8.567.207	575.324
Kassen	40.130	49.130
Totaal liquide middelen	<u>8.607.337</u>	<u>624.454</u>

Toelichting:

Negatieve banksaldi zijn verantwoord onder de kortlopende schulden kredietinstellingen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

Kredietfaciliteiten

GGzE beschikt over een kredietfaciliteit van € 20.000.000 voor de operationele bedrijfsvoering (het werkkapitaal). Tijdens de financieringsoperatie in 2012 heeft GGzE hiervoor alle registergoederen in hypotheek gegeven. Vervolgens heeft GGzE met alle financiers een 'overeenkomst gedeelde zekerheden' gesloten. Ten aanzien van het bankkrediet gelden voor het jaar 2018 de volgende ratio's:

- de solvabiliteitsratio moet ten minste 25% (totaal eigen vermogen/balanstotaal) zijn;
- leverage moet maximaal 5,5 zijn;
- de Debt Service Cover ratio moet groter of gelijk zijn aan 1,2;
- bij overschrijding houdt ING het recht voor de zekerheden en/of tarieven aan te passen.

De huidige rekening courant faciliteit is verlengd tot 1 februari 2019 en is onderdeel van het nieuwe financieringsarrangement waar ING en GGzE over in gesprek zijn. De nieuwe overeenkomst met ING zal nieuwe normen in zich hebben met betrekking tot de ratio's en omvang van de kredietfaciliteit.

Elke kwartaal vindt afstemming plaats over de gestelde voorwaarden. In 2018 is heel beperkt gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kapitaal	45	45
Bestemmingsfonds WLZ	9.849.565	9.849.565
Algemene reserve	44.178.421	43.159.241
Totaal eigen vermogen	<u>54.028.031</u>	<u>53.008.851</u>

Resultaatbestemming

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Geïntegreerde Geestelijke Gezondheidszorg in Eindhoven en de Kempen te Eindhoven wordt voorgesteld het resultaat over 2018 als volgt te bestemmen:

Algemene reserve	€ 1.019.180
Bestemmingsfonds WLZ	€ -
Totaal	<u>€ 1.019.180</u>

Het verloop is daarmee als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
Bestemmingsfonds WLZ	9.849.565	0	0	9.849.565
Algemene reserve	43.159.241	1.019.180	0	44.178.421
Totaal eigen vermogen	<u>53.008.851</u>	<u>1.019.180</u>	<u>0</u>	<u>54.028.031</u>

9. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2018</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Jubileum personeel	1.678.400	438.920	127.120	1.990.200
Levensfase budget	5.372.484	1.275.148	34.449	6.613.183
Reorganisatie	1.628.796	439.646	1.238.202	830.240
Langdurig verzuim	855.318	625.042	945.489	534.871
Totaal voorzieningen	<u>9.534.998</u>	<u>2.778.756</u>	<u>2.345.260</u>	<u>9.968.494</u>

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-18</u>
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	682.555
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	9.285.939
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	5.759.090

Toelichting per categorie voorziening:

Jubileum personeel

Sinds 2005 bestaat de verplichting een voorziening te treffen voor de toekomstige kosten van jubilea. De dotatie aan de voorziening is ten laste van het resultaat gebracht. De gesaldeerde dotatie c.q. onttrekking wordt per jaareinde bepaald op basis van de openstaande verplichting jubileumuitkeringen over het personeelsbestand per 31 december 2018. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Levensfase budget

De voorziening Levensfase Budget betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het Levensfase Budget kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren LFB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2%. Daarnaast is in de voorziening rekening gehouden met de stand van het aantal leeftijdsfase-uren per 31 december 2018.

Reorganisatievoorziening

In de berekening wordt rekening gehouden met een dotatie van salariskosten, waarbij rekening is gehouden met het percentage uren welke in de voorziening opgenomen dient te worden. Met eventuele vaststellingsovereenkomsten is rekening gehouden. Basis van de berekening zijn de uitgangspunten van het doorlopend sociaal plan. De mutatie in de reorganisatievoorziening 2018 komt voornamelijk tot stand door de uitvoering van de in het jaar 2018 afgesloten vaststellingsovereenkomsten en de reorganisatie AO 2.0.

Langdurig verzuim

De voorziening langdurig verzuim betreft een voorziening voor kosten die voortkomen uit langdurig verzuim van medewerkers waarbij geen zicht meer is op terugkeer in de functie. De berekening is gebaseerd op de loonkosten tot einde van de verzuimperiode, waarbij de uitgangspunten worden gehanteerd van de Wet Poortwachter.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	82.828.972	92.536.012
Overige langlopende schulden	0	0
Totaal langlopende schulden	<u>82.828.972</u>	<u>92.536.012</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Stand per 1 januari	102.247.590	112.334.168
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	-9.709.309	-10.086.578
Stand per 31 december	<u>92.538.281</u>	<u>102.247.590</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-9.709.309	-9.711.578
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>82.828.972</u>	<u>92.536.012</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar) aflossingsverplichtingen	9.709.309	9.711.578
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar) (balanspost)	82.828.972	92.536.012
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	54.991.736	59.889.700

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar het overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Onderhandse leningen

Tijdens de financieringsoperatie in 2012 heeft GGzE gekozen voor de vorm waarbij alle registergoederen gezamenlijk in hypotheek zijn gegeven aan alle bestaande financiers. Vervolgens heeft GGzE met alle financiers een 'overeenkomst gedeelde zekerheden' gesloten. Door middel van deze constructie hebben alle financiers naar rato van hun respectievelijke vorderingen recht op verhaal op al deze zekerheden. Alle leningen kennen een lineair aflossingspatroon.

Leningen 2012

GGzE heeft in 2012 vier langlopende leningen aangetrokken voor in totaal € 52.000.000.

Het beleid van GGzE rondom renterisico is erop gericht om de rente zo lang als mogelijk vast te leggen.

Aangezien het in de financieringsmarkt voor GGzE op dat moment niet mogelijk was om tegen concurrerende voorwaarden traditionele langlopende leningen met een vastrentend karakter te sluiten, heeft GGzE ervoor gekozen om de langlopende financiering variabel aan te trekken en door middel van vier bijpassende interest rate swaps (rentederivaten) het renterisico af te dekken. De modaliteiten van de gebruikte vier rentederivaten (nominaal bedrag, amortisatie, looptijd, variabele rente index) zijn volledig in overeenstemming met de modaliteiten van de vier langlopende leningen. Door het afsluiten van deze rentederivaten heeft GGzE de rentetarieven voor de komende 10 tot 12 jaar gefixeerd op deze nieuwe leningen.

Het gaat om de volgende vier leningen die allen in 2012 zijn opgenomen:

1. hypothecaire lening ten bedrage van € 28.000.000 opgenomen per 1 mei 2012; de variabele rentevergoeding op basis van de 3 maands Euribor + 1,35%; per jaar wordt 1/10e van het oorspronkelijke nominale bedrag afgelost. De lening en de bijbehorende renteswap lopen tot 01-07-2022; de kredietopslag is vastgelegd tot 02-05-2022. De renteswap heeft per 31-12-2018 een onderliggende waarde van -/- € 439.424;

2. hypothecaire lening ten bedrage van € 8.000.000 opgenomen per 1 mei 2012; de variabele rentevergoeding op basis van de 3 maands Euribor + 1,35%; per jaar wordt 1/30e van het oorspronkelijke nominale bedrag afgelost. De lening en de bijbehorende renteswap lopen tot 01-07-2024; de kredietopslag is vastgelegd tot 02-05-2022. De renteswap heeft per 31-12-2018 een onderliggende waarde van -/- € 724.908;

3. hypothecaire lening ten bedrage van € 8.000.000 opgenomen per 1 mei 2012; de variabele rentevergoeding op basis van de 3 maands Euribor + 1,35%; per jaar wordt 1/30e van het oorspronkelijke nominale bedrag afgelost. De lening en de bijbehorende renteswap lopen tot 03-07-2023; de kredietopslag is vastgelegd tot 02-05-2022. De renteswap heeft per 31-12-2018 een onderliggende waarde van -/- € 627.789;

4. hypothecaire lening ten bedrage van € 8.000.000 opgenomen per 1 augustus 2012; de variabele rentevergoeding op basis van de 3 maands Euribor + 2,00%; per jaar wordt 1/30e van het oorspronkelijke nominale bedrag afgelost. De lening en de bijbehorende renteswap lopen tot 01-07-2022; de kredietopslag is vastgelegd tot 01-08-2022. De renteswap heeft per 31-12-2018 een onderliggende waarde van -/- € 524.902.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

De marktwaarde van alle derivaten bedraagt per 31 december 2018 € - 2.317.024 (31 december 2017 was dit € - 2.768.376). De bank heeft bij alle swaps een optie om te breken (break clause) en de marktwaarde (positief of negatief) te verrekenen op datum 2 mei 2022. Dit kan consequenties hebben voor de leningen genoemd onder nummer 2 en nummer 3. Eventuele gevolgen van het invoeren van de break clauses voor de liquiditeitspositie van GGzE zullen minimaal zijn vanwege de - op dat moment - geringe resterende looptijd van de rentederivaten. Er is op dit moment geen enkele indicatie dat de bank van deze mogelijkheid gebruik zal maken. Zie verder de paragrafen Financiële instrumenten en Financiële instrumenten en risicobeheersing.

11. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	0	10.383.661
Crediteuren	2.957.266	3.026.104
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	9.709.309	9.711.579
Belastingen en sociale premies	6.025.953	5.749.372
Schulden inzake pensioenen	94.330	104.403
Vakantiegeld	4.061.583	3.960.780
Vakantiedagen	2.019.423	1.901.319
Rente	1.072.478	1.179.535
Diverse (doorlopende) subsidieprojecten	258.507	59.618
Rekening-courant OPSY	0	128.351
Rekening-courant Meriadoc	26.349	21.248
Diversen kortlopende schulden	4.471.102	4.171.770
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>30.696.300</u>	<u>40.397.740</u>

Toelichting:

De post schulden aan kredietinstellingen betreft het negatieve banksaldo per 31 december 2017. Het jaar 2018 is geëindigd met een positieve bankstand. De vakantiedagenverplichting is berekend op basis van de werkelijk openstaande aantal uren van het personeel en de geldende FWG-tarieven. Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Algemeen

Stichting GGzE maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. GGzE handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 72% geconcentreerd bij twee grote zorgverzekeraars. Het maximale bedrag aan kredietrisico wordt als laag ingeschat.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Stichting GGzE is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Investeringsverplichtingen				
Er zijn voor een bedrag van afgerond € 1,2 miljoen verplichtingen aangegaan in bestaande investeringsprojecten. Na facturatie en oplevering van het project zullen de investeringen in 2019 worden geactiveerd.				
Huurverplichting (totale verplichting)				
	Looptijd	Opzegtermijn	Verplichting	Begunstigde
Catharina-ziekenhuis te Eindhoven	30-11-2027	twee jaar	€ 1.026.000	Catharina Ziekenhuis te Eindhoven
St. Annaziekenhuis te Geldrop	01-07-2024	één jaar	€ 106.000	St. Anna Zorggroep te Geldrop
De Grijsse Generaal te Eindhoven	01-12-2023	twee jaar	€ 4.132.000	Wooninc. te Eindhoven
Stratumsedijk 29 te Eindhoven	onbepaalde tijd	één jaar	€ 96.000	O. de Jong te Eindhoven
Gerretsonplein te Eindhoven	30-11-2023	6 maanden	€ 56.000	Woonbedrijf te Eindhoven
Overige huurobjecten	variabel	1 tot 2 maanden	€ 250.000	
			€ 5.666.000	

Operationele leaseverplichting

Er zijn een aantal operational lease overeenkomsten gesloten inzake vervoersmiddelen.

Toelichting:

Contractuele verplichtingen

In het kader van de restauratieve dienstverlening, multifunctionals en schoonmaak zijn huur/lease contracten afgesloten. Voor de restauratieve dienstverlening is een contract aangegaan met Albron, op 31-8-2013 is dit contract verlengd met een looptijd van vijf jaar. Opzegtermijn is 6 maanden. In 2018 is dit contract verlengd tot 31-12-2019. Met deze verlenging is een voorinvestering van € 240.000 vrijgevallen en zijn de exploitatielasten verlaagd.

Voor de schoonmaak werkzaamheden is i.v.m. capaciteits-risico een contract aangegaan met Vitron en CSU voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van zes maanden. Voor de beveiliging zijn twee contracten afgesloten. Met OV Security en Security Professionals voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden. Voor de disposables en hygiëne boxen is er een contract met Moderna afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden.

Met Canon zijn een tweetal huurcontracten aangegaan voor het gebruik van kopieerapparaten en multifunctionals. Looptijd tot 31-12-2020. Dit contract heeft een verplichte looptijd van 4 jaar en expireert daarna automatisch. Met de ICT leverancier Unica Schutte zijn langdurige contracten afgesloten inzake de Unicloud (5 jaar), Sharepoint en licenties (beiden 1 jaar). De totaal uitstaande waarde van de contractuele verplichtingen bedraagt ruim € 6,0 miljoen.

13. Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018					
aanschafwaarde	158.852.347	46.175.747	31.740.750	84.382	236.853.226
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	47.710.091	14.043.004	22.989.419	0	84.742.514
Boekwaarde per 1 januari 2018	111.142.256	32.132.743	8.751.331	84.382	152.110.712
Mutaties in het boekjaar					
investerings	3.466.438	1.068.984	1.945.357	0	6.480.779
geactiveerd uit activa in uitvoering	84.382	0	0	0	84.382
afschrijvingen	6.212.471	3.266.410	3.514.164	0	12.993.045
terugname geheel afgeschreven activa					
aanschafwaarde	11.970.346	0	12.137.630	0	24.107.976
cumulatieve afschrijvingen	11.970.346	0	12.137.630	0	24.107.976
desinvesteringen					
aanschafwaarde	0	0	0	84.382	84.382
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	84.382	84.382
Mutaties in boekwaarde	-2.661.651	-2.197.426	-1.568.807	-84.382	-6.512.266
Stand per 31 december 2018					
aanschafwaarde	150.432.821	47.244.731	21.548.477	0	219.226.029
cumulatieve afschrijvingen	41.952.216	17.309.414	14.365.953	0	73.627.583
Boekwaarde per 31 december 2018	108.480.605	29.935.317	7.182.524	0	145.598.446
Afschrijvings-percentage	0% - 10%	0% - 20%	10-33%	0%	

1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa

	Deelnemingen	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2018		
Boekwaarde per 1 januari 2018	74.171	74.171
Resultaat deelnemingen	0	0
(Terugnname) waardeverminderingen	0	0
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>74.171</u>	<u>74.171</u>

1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Lening-gever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Rente verval datum	Restschuld 31 december 2017		Nieuwe leningen in 2018	Restschuld 31 december 2018		Restschuld over 5 jaar	Rest. looptijd in jaren	Aflossingswijze	Aflossing 2019	Gestelde zekerheden
							€	€		€	€					
PGGM	1989	11.344.505	40	onderhandse	4,50%	15-08-2009	3.403.348	0	0	3.119.735	1.701.670	11	lineair	283.613	1)	
NWB	1989	13.613.406	40	onderhandse	4,96%	17-02-2020	4.084.023	0	0	3.743.688	2.042.013	11	lineair	340.335	1)	
ABN	1996	907.560	30	onderhandse	2,55%	15-07-2026	574.035	0	0	560.422	492.357	8	lineair	13.613	2)	
BNG	2003	9.926.442	20	onderhandse	4,63%	09-05-2023	2.977.934	0	0	2.481.612	2	5	lineair	496.322	1)	
BNG	2003	6.806.703	24	onderhandse	1,95%	14-10-2027	2.836.123	0	0	2.552.510	1.134.445	9	lineair	283.613	1)	
BNG	2003	1.531.508	24	onderhandse	2,49%	21-12-2019	638.127	0	0	574.314	255.249	9	lineair	63.813	1)	
ING	2005	5.000.000	20	onderhandse	4,10%	09-01-2021	1.875.000	0	0	1.625.000	375.000	7	lineair	250.000	2)	
BNG	2006	5.000.000	30	onderhandse	4,72%	03-07-2036	3.166.664	0	0	2.999.997	2.166.662	18	lineair	166.667	2)	
ING	2007	5.000.000	10	onderhandse	4,77%	01-09-2017	0	0	0	0	0	0	lineair	0	2)	
BNG	2008	5.000.000	20	onderhandse	5,36%	31-07-2023	2.750.000	0	0	2.500.000	1.250.000	10	lineair	250.000	2)	
BNG	2008	5.000.000	20	onderhandse	5,36%	31-07-2023	2.750.000	0	0	2.500.000	1.250.000	10	lineair	250.000	2)	
ING	2010	35.000.000	30	onderhandse	3,95%	01-10-2020	26.824.000	0	0	25.656.000	19.816.000	22	lineair	1.168.000	2)	
ING	2011	16.300.000	30	onderhandse	4,22%	01-01-2021	12.768.342	0	0	12.225.010	9.508.350	23	lineair	543.332	2)	
ING	2012	8.000.000	30	onderhandse	3,75%	01-07-2024	6.599.998	0	0	6.333.331	4.999.996	23	lineair	266.667	2)	
ING	2012	8.000.000	30	onderhandse	3,68%	03-07-2023	6.599.998	0	0	6.333.331	4.999.996	23	lineair	266.667	2)	
ING	2012	8.000.000	30	onderhandse	3,80%	01-08-2022	6.599.998	0	0	6.333.331	4.999.996	23	lineair	266.667	2)	
ING	2012	28.000.000	10	onderhandse	3,22%	01-07-2022	13.300.000	0	0	10.500.000	0	3	lineair	2.800.000	2)	
ING	2015	10.000.000	5	onderhandse	2,95%	01-01-2020	4.500.000	0	0	2.500.000	0	1	lineair	2.000.000	2)	
Totaal		182.430.124					102.247.590	0	0	92.538.281	54.991.736			9.709.309		

1) Rijksgarantierегeling 1958 van toepassing.

2) Tijdens de financieringsoperatie in 2012 heeft GGzE gekozen voor de vorm waarbij alle registergoederen gezamenlijk in hypotheek zijn gegeven aan alle financiers. Vervolgens heeft GGzE met alle financiers een 'overeenkomst gedeelde zekerheden' gesloten. Door middel van deze constructie hebben alle financiers naar rato van hun respectievelijke vorderingen recht op verhaal op al deze zekerheden.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Opbrengsten Zorgverzekeringswet	64.814.485	62.146.070
Opbrengsten LGGZ	9.457.844	9.755.758
Opbrengsten WLZ	23.865.126	23.223.323
Opbrengsten Justitie	35.633.243	35.474.412
Opbrengsten Gemeenten	33.164.738	34.591.765
Overige opbrengsten zorgprestaties	99.599	1.128.896
	<u>167.035.035</u>	<u>166.320.224</u>

In totaal zijn de opbrengsten 2018 gestegen ten opzichte van het jaar 2017 met name door de stijging in de opbrengsten voor zorgverzekeringswet (ZVW), WLZ en Justitie. De andere opbrengststromen laten een daling zien. De daling van de opbrengsten gemeenten hebben te maken met een lagere instroom van cliënten en afschaling van de zorgzwaarte door de gemeenten. Over deze componenten wordt nog overleg gevoerd met de gemeenten. Uit voorzichtigheid is in 2018 een voorziening gevormd van € 0,7 miljoen, dat de omzet heeft verlaagd. De overige zorgprestaties in het jaar 2017 betreft de opbrengst van de VOF Opsy. Sinds het opheffen van deze VOF per 31 januari 2017 zijn deze opbrengsten geregistreerd binnen met name de Opbrengsten zorgverzekeringswet.

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Beschikbaarheidsbijdrage opleidingen	2.446.980	1.969.709
Overige subsidies	4.263.944	1.508.449
	<u>6.710.924</u>	<u>3.478.158</u>

Toelichting:

Naast reguliere subsidieprojecten zijn er projecten op het gebied van innovatie verantwoord. De ontvangen beschikbaarheidsbijdrage betreft een subsidie op het gebied van scholing vanuit de NZa. De stijging bij de overige subsidie wordt veroorzaakt met name verklaard door de toegekende subsidie in verband met de transitiekosten van de jeugdfinanciering. In verband met de overgang vanuit de AWBZ naar de gemeenten zijn de beschikbare budgetten voor de instelling verlaagd. Als compensatie voor de benodigde bezuinigingen bij de instellingen is subsidie beschikbaar gesteld om de transitie te kunnen bekostigen. GGzE heeft in het jaar 2018 hiervoor € 1,5 miljoen ontvangen. Daarnaast is onder deze post ook een deel van de subsidieregeling Arbeidsmarktimpuls Forensische Zorg vanuit het Ministerie van Justitie voor het aandeel 2018 verwerkt. Ook de opbrengsten van de commerciële activiteiten zijn onder de overige subsidies verantwoord.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Personele en administratieve diensten derden	823.337	545.475
Personele diensten verricht voor derden	1.083.869	1.163.637
Huur	1.028.009	989.221
Energie	270.940	243.482
Diverse opbrengsten	1.054.617	811.393
Totaal	<u>4.260.772</u>	<u>3.753.208</u>

Toelichting:

De diverse opbrengsten bestaan voornamelijk uit de inkomsten voor MHFA.

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	94.991.282	92.716.303
Sociale lasten	14.631.993	13.846.905
Pensioenpremies	8.444.040	8.124.743
Totaal directe personeelskosten	<u>118.067.315</u>	<u>114.687.951</u>
Mutatie personeelsvoorzieningen	433.496	-756.673
Andere personeelskosten	4.286.473	4.333.775
Subtotaal	<u>122.787.284</u>	<u>118.265.053</u>
Personeel niet in loondienst	5.514.547	6.760.629
Totaal personeelskosten (inclusief personeel niet in loondienst)	<u>128.301.831</u>	<u>125.025.682</u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):

Algemene en administratieve functies	252	259
Hotelfuncties	94	90
Cliëntgebonden functies	1.458	1.441
Verpleegkundigen in opleiding	55	50
Totaal	<u>1.859</u>	<u>1.840</u>
Personeel niet in loondienst	50	65

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

Toelichting:

De totale personeelskosten zijn met ongeveer € 3,3 miljoen gestegen. Het aantal fte is gestegen ten opzichte van het jaar 2017. Door de stijging met 19 fte stijgen en de doorwerking van de nieuwe CAO, die per 1 juli 2017 is ingegaan, stijgen de salariskosten met € 3,2 miljoen. De mutatie voorzieningen is € 1,1 miljoen nadelig, door een hogere dotatie van met name de LFB voorziening, door een hoger aantal gespaarde uren en het berekenen van een hoger percentage sociale lasten. Daarnaast is de vrijval uit de reorganisatievoorziening afgenomen ten opzichte van 2017. Door personeelstekorten in de GGZ sector, waarmee ook GGzE is geconfronteerd, is de inhuur van personeel weliswaar gedaald, maar vormen nog altijd een belangrijk deel van de totale personele kosten. Ten opzichte van het jaar 2017 zijn deze kosten afgenomen met € 1,2 miljoen. De mutatie van de personeelsvoorzieningen bestaat onder andere uit de vrijval van de reorganisatievoorziening van het jaar 2018 en de dotatie aan de (nieuwe) reorganisatievoorziening per 31 december 2018. Mutaties met betrekking tot jubileum personeel en het levensfase budget (LFB) behoren ook tot de personeelsvoorzieningen. Daarnaast is een voorziening voor langdurig zieken opgenomen.

In overzicht:

omschrijving	dotatie	onttrekking	mutatie 2018	mutatie 2017
jubileum voorziening	€ 438.920	€ 127.120	€ 311.800	€ -14.098
levensfase budget	€ 1.275.148	€ 34.449	€ 1.240.699	€ 429.948
reorganisatievoorziening	€ 439.646	€ 1.238.202	€ -798.556	€ -1.241.204
langdurig verzuim	€ 625.042	€ 945.489	€ -320.447	€ 68.681
totaal	€ 2.778.756	€ 2.345.260	€ 433.496	€ -756.673

Werknemers werkzaam in het buitenland

Er zijn geen werknemers werkzaam in het buitenland.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	12.993.045	12.906.114
- boekwinst materiële vaste activa	0	-2.158.492
- financiële vaste activa	0	467.519
Totaal afschrijvingen (resultatenrekening)	<u>12.993.045</u>	<u>11.215.141</u>

Toelichting:

In het jaar 2017 is een herijking geweest van de waardering van de rijksmonumenten en twee recent gerenoveerde gebouwen. Hierbij zijn de levensduur en restwaarden opnieuw getaxeerd en op basis van de uitkomsten aangepast. Hierdoor zijn de jaarlijkse afschrijvingslasten vanaf 2017 verlaagd met € 1.423.000. De boekwinst in het jaar 2017 betreft de verkoop van Beschermd Wonen panden. De afschrijvingskosten voor het jaar 2018 zijn ten opzichte van 2017 verder gedaald, doordat een aantal grote projecten volledig zijn afgeschreven. Daarnaast leidt het terughoudende investeringsbeleid tot lagere afschrijvingskosten.

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.377.221	7.906.551
Algemene kosten	9.583.135	9.407.461
Cliënt- en bewonersgebonden kosten	2.596.706	2.972.855
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	5.286.892	6.025.881
- Energie	2.056.576	1.977.170
Subtotaal	<u>7.343.468</u>	<u>8.003.051</u>
Huur en leasing	4.526.894	4.192.237
Totaal overige bedrijfskosten	<u>31.427.424</u>	<u>32.482.155</u>

Toelichting:

In het jaar 2018 heeft GGzE ingezet op besparingen in de materiële kosten via het SANA-project. Het resultaat daarvan is zichtbaar in de lagere kosten voor algemene kosten (telefonie), onderhoud en voeding. De cliënt- en bewonersgebonden kosten zijn lager door vermindering van de uitgaven voor transmuraal verlof.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rentebaten	80.270	5.288
Subtotaal financiële baten	<u>80.270</u>	<u>5.288</u>
Rentelasten	4.181.992	4.432.676
Overige financiële lasten	25.328	10.632
Subtotaal financiële lasten	<u>4.207.320</u>	<u>4.443.308</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-4.127.050</u></u>	<u><u>-4.438.020</u></u>

Toelichting:

Door de (forse) aflossingen per jaar zijn de rentelasten in het jaar 2018 ten opzichte van het voorgaande jaar gedaald. Daarnaast zijn door het positieve banksaldo beperkt rentekosten voor het kort krediet betaald. Er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

20. Aandeel derden

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Meriadoc	138.201	121.527
Totaal aandeel derden	<u>138.201</u>	<u>121.527</u>

Toelichting:

Het aandeel derden betreft het aandeel van aangesloten firmanten in het resultaat van deelnemingen.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

21. WNT verantwoording 2018 Stichting GGzE

Leidinggevende topfunctionarissen				
bedragen x € 1	J.W.M. Verbugt		ML. Vossen	
Functie	Voorzitter Raad van Bestuur		Lid Raad van Bestuur	
	2018	2017	2018	2017
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging				
Beloning	€ 211.125	€ 213.093	€ 196.851	€ 196.409
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 344	€ 352	€ 359	€ 176
Beloningen betaalbaar gesteld op termijn	€ 11.563	€ 11.199	€ 11.503	€ 11.157
Totaal bezoldiging	€ 223.032	€ 224.644	€ 208.713	€ 207.742
Toepasselijk WNT-maximum	€ 189.000	€ 181.000	€ 189.000	€ 181.000
Motivering indien overschrijding: zie	1)		1)	

Toelichting:

De WNT is van toepassing op Stichting GGzE. Het voor Stichting GGzE toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 €189.000, zijn het bezoldigingsmaximum voor zorg en jeugdhulp, klasse V, totaalscore 13.

1) Het salaris van de heer Verbugt is gebaseerd op gelijke uitgangspunten zoals ook is toegepast in voorgaande jaren. Voor het jaar 2018 heeft de heer Verbugt opnieuw besloten af te zien van indexatie. De heer Verbugt en mevrouw Vossen maken gebruik van de overgangsregeling WNT die op hen van toepassing is. Voor de heer Verbugt heeft een eerste afbouw in 2018 plaatsgevonden tot aan de geldende WNT-norm (WNT-2 norm).

Toezichthoudende topfunctionarissen jaar 2018				
Naam	Functie	Duur dienstverband 2018	Bezoldiging 2018	WNT maximum 2018
Dhr. drs. R.J. Lamé	Voorzitter Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 19.815	€ 28.350
Mw. drs. Z.D. Woldhuis	Vice Voorzitter Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 13.208	€ 18.900
Dhr. Dr. G.H.M. Mertens	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 13.208	€ 18.900
Mevr. E.A.P.M. Thewessen MD	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 13.208	€ 18.900
Dhr. Ir. J. Helms	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 13.208	€ 18.900
Mevr. Mr. T.E. van Scheijndel	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 13.208	€ 18.900

Er zijn geen betalingen gedaan in het kader van beloningen op termijn.

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

<i>Toezichthoudende topfunctionarissen jaar 2017</i>				
Naam	Functie	Duur dienstverband 2017	Bezoldiging 2017	WNT maximum 2017
Dhr. drs. R.J. Lamé	Voorzitter Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 19.219	€ 27.150
Mw. drs. Z.D. Woldhuis	Vice Voorzitter Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 12.812	€ 18.100
Dhr. Dr. G.H.M. Mertens	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 12.812	€ 18.100
Mevr. E.A.P.M. Thewessen MD	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 12.812	€ 18.100
Dhr. L. van Engelen	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 22/11	€ 11.744	€ 16.592
Dhr. Ir. J. Helms	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 12.812	€ 18.100
Mevr. Mr. T.E. van Scheijndel	Lid Raad van Toezicht	1/1 - 31/12	€ 12.812	€ 18.100

22. Declaraties Raad van Bestuur

Toelichting:

Raad van Bestuur van GGzE bestaat uit twee personen met een fulltime dienstverband. De bedragen in onderstaande tabel betreffen declaraties van rechtstreeks door GGzE betaalde rekeningen en onkosten die met een creditcard van GGzE zijn betaald met betrekking tot aan de bestuurders gebonden uitgaven. De binnenlandse reiskosten betreffen vervoerskosten, parkeerkosten, benzinekosten. De buitenlandse reiskosten betreffen kosten van cursussen welke gevolgd zijn in het buitenland. Tot de overige kosten behoren kosten van symposia, contributies en lidmaatschappen. De kosten die onderstaand inzichtelijk zijn gemaakt, zijn conform het geldend, actueel beleid bij de werkgever gedeclareerd. Voor het geldend beleid wordt aangesloten bij de geldende cao voor de ggz-sector. Deze kosten worden geaccordeerd door de voorzitter van de Raad van Toezicht.

	Dhr. JWM Verbugt		Mw. ML Vossen	
	2018		2018	
Reiskosten binnenland	€	12.754	€	-
Reis- en studiekosten buitenland	€	5.963	€	5.357
Overige (studie) kosten	€	4.875	€	5.912
Totaal	€	23.592	€	11.269

23. Honoraria onafhankelijke accountant

De honoraria van de onafhankelijke accountant zijn als volgt:

	2018	2017
	€	€
1. Controle van de jaarrekening	111.865	85.473
2. Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	99.283	97.239
3. Fiscale advisering	21.175	18.658
4. Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	232.323	201.370

1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

De kosten van de controlewerkzaamheden zijn hoger doordat de intensiteit van de aanvullende controles is verhoogd. De verwachting is dat het verminderen van de benodigde accountantsverklaringen voor diverse nacalculaties de kosten in het komend jaar zullen dalen. De onafhankelijke accountants honoraria zijn verantwoord op basis van de methode dat de kosten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn geleverd.

24. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De vergoeding van de bestuurders en toezichthouders zijn opgenomen onder de punten 21 en 22.

1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na resultaatbestemming)

	<i>Ref.</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	145.598.446	152.110.711
Financiële vaste activa	2	74.171	74.171
Totaal vaste activa		<u>145.672.617</u>	<u>152.184.882</u>
Vlottende activa			
Voorraden	3	149.199	153.655
Onderhanden projecten uit hoofde van DB(B)C's	4	5.048.168	4.858.201
Vorderingen en overlopende activa	5	22.642.971	39.349.700
Liquide middelen	7	8.296.431	434.850
Totaal vlottende activa		<u>36.136.769</u>	<u>44.796.406</u>
Totaal activa		<u><u>181.809.386</u></u>	<u><u>196.981.288</u></u>
	<i>Ref.</i>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	8	45	45
Bestemmingsfonds WLZ		9.849.565	9.849.565
Algemene reserve		44.178.421	43.159.241
Totaal eigen vermogen		<u>54.028.031</u>	<u>53.008.851</u>
Voorzieningen	9	9.968.494	9.534.998
Langlopende schulden	10	82.828.972	92.536.012
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	6	4.340.589	1.564.918
Kortlopende schulden en overlopende passiva	11	30.643.300	40.336.509
Totaal passiva		<u><u>181.809.386</u></u>	<u><u>196.981.288</u></u>

1.11 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2018

	<i>Ref.</i>	2018	2017
		€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	13	165.584.335	164.372.014
Subsidies	14	6.710.924	3.478.158
Overige bedrijfsopbrengsten	15	3.584.790	3.420.393
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>175.880.049</u>	<u>171.270.565</u>
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	16	127.028.632	123.447.748
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	12.993.045	11.215.140
Overige bedrijfskosten	18	30.785.535	31.771.387
Som der bedrijfslasten		<u>170.807.212</u>	<u>166.434.275</u>
Bedrijfsresultaat		5.072.837	4.836.290
Financiële baten en lasten	19	-4.053.657	-4.567.225
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		<u>1.019.180</u>	<u>269.065</u>
Resultaat boekjaar		<u><u>1.019.180</u></u>	<u><u>269.065</u></u>
Resultaatbestemming			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2018	2017
		€	€
Toevoeging/ (onttrekking):			
Algemene reserve		1.019.180	269.065
Bestemmingsfonds WLZ		0	0
		<u>1.019.180</u>	<u>269.065</u>

1.12 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

1.12.1 Algemeen

Voor de grondslagen van waardering en resultaatbepaling wordt verwezen naar de grondslagen van waardering en resultaatbepaling vermeld bij de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018. Afwijkende balanstotalen zullen in de toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2018 nader worden toegelicht. De afwijkingen met een beperkte omvang welke verband houden met de betrokken deelnemingen worden niet toegelicht.

Voor de toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening 2018 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening 2018. Afwijkende resultatenrekeningtotalen zullen in de toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening 2018 nader worden toegelicht.

1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Medische middelen	5.000	5.000
Voedingsmiddelen	122.521	124.102
Kantoorbenodigdheden	24.628	27.503
Af: voorziening incurant	-2.950	-2.950
Totaal voorraden	<u>149.199</u>	<u>153.655</u>

5. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	6.784.036	9.348.960
Nog te factureren omzet DB(B)C's	9.676.871	12.718.480
Te vorderen gelden Jeugdfinanciering	699.811	11.762.438
Te vorderen gelden LGGZ	1.656.054	1.969.145
Te vorderen gelden WMO	1.578.871	1.625.992
Rekening-courant MHFA	315.981	0
Overige vorderingen	1.931.347	1.924.685
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>22.642.971</u>	<u>39.349.700</u>

1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

Overige vorderingen en overlopende activa

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Vorderingen inzake pc-privé en fietsplan	80.516	75.855
Vooruitbetaalde contracten, huur panden en verzekeringen	343.036	425.768
Vooruitbetaalde IZZ premie	205.815	214.378
Rekening-courant Opmaat	15.480	21.065
GGzE BV's	32.174	296.144
Te vorderen netto salaris	90.331	1.093
Diversen	1.163.995	890.382
Totaal overige vorderingen	<u>1.931.347</u>	<u>1.924.685</u>

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Bankrekeningen	8.256.301	385.720
Kassen	40.130	49.130
Totaal liquide middelen	<u>8.296.431</u>	<u>434.850</u>

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€
Kapitaal	45	45
Bestemmingsfonds WLZ	9.849.565	9.849.565
Algemene reserve	44.178.421	43.159.241
Totaal eigen vermogen	<u>54.028.031</u>	<u>53.008.851</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Resultaat-</u>	<u>Overige</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>1-jan-2018</u>	<u>bestemming</u>	<u>mutaties</u>	<u>31-dec-2018</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
Bestemmingsfonds WLZ	9.849.565	0	0	9.849.565
Algemene reserve	43.159.241	1.019.180	0	44.178.421
Totaal eigen vermogen	<u>53.008.851</u>	<u>1.019.180</u>	<u>0</u>	<u>54.028.031</u>

1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Opbrengsten Zorgverzekeringswet	64.814.485	62.069.159
Opbrengsten LGGZ	9.457.844	9.691.152
Opbrengsten WLZ	22.414.426	21.943.098
Opbrengsten Justitie	35.633.243	35.474.412
Opbrengsten Gemeenten	33.164.738	34.065.298
Overige opbrengsten zorgprestaties	99.599	1.128.895
	<u>165.584.335</u>	<u>164.372.014</u>

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Beschikbaarheidsbijdrage opleidingen	2.446.980	1.969.709
Overige subsidies	4.263.944	1.508.449
	<u>6.710.924</u>	<u>3.478.158</u>

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Personele en administratieve diensten derden	823.337	545.475
Personele diensten verricht voor derden	1.083.869	1.163.637
Huur	1.028.009	989.221
Energie	270.940	243.482
Diverse opbrengsten	378.635	478.578
Totaal	<u>3.584.790</u>	<u>3.420.393</u>

1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Lonen en salarissen	94.002.948	91.563.779
Sociale lasten	14.560.336	13.757.762
Pensioenpremies	8.444.040	8.111.984
Totaal directe personeelskosten	<u>117.007.324</u>	<u>113.433.525</u>
Mutatie voorzieningen	433.496	-756.673
Andere personeelskosten	4.280.473	4.323.046
Subtotaal	<u>121.721.293</u>	<u>116.999.898</u>
Personeel niet in loondienst	5.307.339	6.447.850
Totaal personeelskosten	<u><u>127.028.632</u></u>	<u><u>123.447.748</u></u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Algemene en administratieve functies	252	255
Hotelfuncties	94	90
Cliëntgebonden functies	1.448	1.428
Verpleegkundigen in opleiding	55	50
Totaal	<u>1.849</u>	<u>1.823</u>
Personeel niet in loondienst	50	66

Het aantal werknemers dat werkzaam is buiten Nederland is nihil.

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
- materiële vaste activa	12.993.045	12.906.113
- boekwinst materiële vaste activa	0	-2.158.492
- financiële vaste activa	0	467.519
Totaal afschrijvingen	<u><u>12.993.045</u></u>	<u><u>11.215.140</u></u>

1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	7.317.821	7.849.450
Algemene kosten	9.232.549	8.973.537
Cliënt- en bewonersgebonden kosten	2.518.406	2.904.911
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	5.272.989	6.012.158
- Energie	2.031.376	1.952.204
Subtotaal	<u>7.304.365</u>	<u>7.964.362</u>
Huur en leasing	4.412.394	4.079.127
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>30.785.535</u></u>	<u><u>31.771.387</u></u>

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rentebaten	80.270	5.288
Subtotaal financiële baten	<u>80.270</u>	<u>5.288</u>
Rentelasten	4.181.992	4.432.676
Resultaat deelnemingen (lasten)	-73.393	20.776
Overige financiële lasten	25.328	119.061
Subtotaal financiële lasten	<u>4.133.927</u>	<u>4.572.513</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-4.053.657</u></u>	<u><u>-4.567.225</u></u>

1.15 Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

J.W.M. Verbugt

W.G.

Drs. M.L.J.W. Vossen MHA

W.G.

Dr. G.H.M. Mertens
voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

E.A.P.M. Thewessen MD
vice-voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

Drs. H.T.G. Slagt RA
lid Raad van Toezicht

W.G.

Prof. Dr. H.F.L. Garretsen
lid Raad van Toezicht

W.G.

ir. J.B. Helms
lid Raad van Toezicht

W.G.

mr. T.E. van Scheijndel
lid Raad van Toezicht

W.G.

I.B.J. Meijer
lid Raad van Toezicht

2. Overige gegevens

2.1 VASTSTELLING EN GOEDKEURING JAARREKENING

De Raad van Bestuur van Stichting GGzE te Eindhoven heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld in de vergadering van 2 april 2019.

De Raad van Toezicht van Stichting GGzE te Eindhoven heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 18 april 2019.

2.2 STATUTAIR REGELING RESULTAATBESTEMMING

De resultaatbestemming is niet statutair bepaald. De Raad van Bestuur heeft met de Raad van Toezicht de afspraak dat het jaarlijkse bedrijfsresultaat zal worden toegevoegd aan het bedrijfsvermogen ten behoeve van een acceptabele solvabiliteit. De Raad van Toezicht dient jaarlijks de voorgestelde resultaatbestemming goed te keuren.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting GGzE

Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting GGzE een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting GGzE te Eindhoven ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Stichting GGzE samen met haar dochtermaatschappijen ('de groep') en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
- de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2018; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

23PKZE52CZVS-317019230-167

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting GGzE zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015 zoals bepaald en verantwoord door Stichting GGzE als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag bij de jaarrekening;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 8 mei 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting GGzE

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de stichting opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

DIFFERENTIATIE NAAR CLIËNTGROEP

Onvoldoende differentiatie naar cliëntgroepen waardoor niet ingespeeld kan worden op politieke en maatschappelijke ontwikkelingen

Financieel gezond:
-onvoldoende dekking van kapitaalslasten
-facturatieproces niet op orde
-onvoldoende flexibiliteit in bedrijfsvoering bij afname cliënten

FINANCIEEL PERSPECTIEF
Wat levert het op?

UITSTEKENDE BEHANDELING EN ZORG

-onvoldoende flexibiliteit in de organisatie om gestelde doelen in praktijk te brengen
-negatieve publiciteit

CLIËNTPERSPECTIEF
Voel je je beter?

Onvoldoende stuurinformatie

Onvoldoende aandacht van leiders voor persoonlijke groei van medewerkers

Te grote afhankelijkheid externe partijen

INTERNE PROCESSEN
Is het de moeite waard?

Beperkte verantwoordigheden van medewerkers en organisatie
Leiderschapsstijl die niet past bij de doelen van de organisatie

Informatie, innovaties en verbeteringen worden onvoldoende gedeeld binnen en buiten de organisatie

LEER- EN GROEIPERSPECTIEF
Doe je wat mogelijk is?

GGzE
Postbus 909
5600 AX Eindhoven

www.ggze.nl
www.werkenbijggze.nl

GGzE laat mensen groeien!

